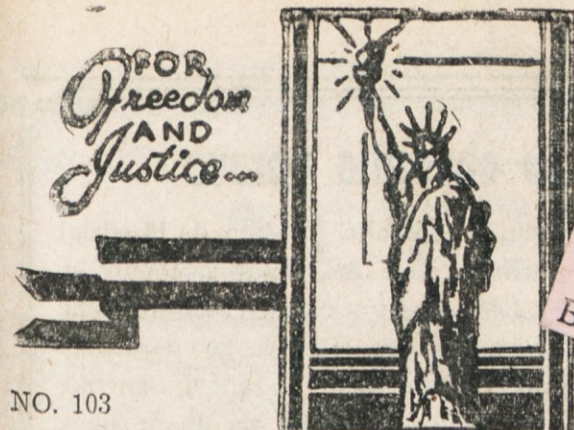

NO. 103

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN HOME

Cirila Saksida
804 Woodward Ave.
Brooklyn, N.Y. 11227

AMERICAN IN SPIRIT
REIGN IN LANGUAGE ONLY

National and International Circulation

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

CLEVELAND OHIO, MONDAY MORNING, MAY 26, 1969

STEV. LXVII — VOL. LXVII

V Maleziji še ni miru

Podpredsednik vlade A. Razak je v govoru preko televizije izjavil, da je do pravega miru in reda še daleč.

KUALA LUMPUR, Malez. — Vesti tod in v tujini so sredi preteklega tedna trdile, da se dežela naglo vrača v normalne razmere, da se je napetost tolko unesla, da je mogoče misliti na skorajšnjo vrnitev v redno vsa k danje življenje. Podpredsednik vlade in načelnik Narodnega izvršilnega odbora, ki vrši izredno oblast v deželi, Abdul Razak je v govoru preko radia pretekli petek te vesti označil za "ugibanje". Razkril je, da je vlada pozvala Britanijo, Avstralijo, Novo Zelandijo in Indijo, naj pospešijo pošiljatev vojnih potrebščin in orožja v Malezijo.

V izgredih in spopadih, ki so se začeli 13. maja, je bilo po vestih iz poluradnih virov mrtvih nad 500 oseb, v glavnem Kitajcev. Ko je kitajska stranka v vladni koaliciji pri volitvah 10. maja hudo pogorela, so njeni nametniki svojo zmago precej bučno slavili. To je mlade Malajce, posebno pristaše skrajnih nacionalistov, hudo jezilo. Ko je kitajska stranka zaradi poraza odpovedala udeležbo v vladni koaliciji, je to Malajce tako razburilo, da so planili na osvojevanje Kitajce. Spopadi so se vlekli skozi ves teden kljub naporom vojaštva in policije, da bi jih ustavili.

Predsednik vlade Rahman je najprej obdolžil kitajske komuniste, ki naj bi dali denar in organizirali izgrede. Kasneje je to obtožbo delno umaknil in hvalil lojalnost večine malezijskih Kitajcev. V Maleziji imajo vso politično oblast v rokah Malajci, Kitajci pa obvladujejo gospodarstvo. Malezijski pri tem nimajo niti absolutne večine prebivalstva, saj jih je le 49%. Kitajci so najmočnejša narodnost, na skupina za njimi z blizu 40%, slede jim Indijci, ki jih je blizu ene desetine.

Sen. Goldwater vidi v vojakih le "grešne kozle" politikov

WASHINGTON, D.C. — Sen. B. Goldwater, znani konservativni republikanec, ki je l. 1964 kandidiral za predsednika ZDA, je v sredo na Vojaški visoki šoli dejal, da so uspehov željni politiki zasledili v javnosti razpoloženje proti vojni in vsemu, kar je s tem v zvezi, ter zato začeli načrtno napadati vojake in "vojaško-industrijski kompleks".

Opozoril je, da se je nekaj podobnega godilo v letih po prvi svetovni vojni in privedlo do popolne razorožitve Združenih držav v času, ko so se Japonska in nato Hitlerjeva Nemčija in Musolinijeva Italija pripravljale na oborožen nastop in tega že tudi začele Japonska v Mandžuriji, Italija v Abesiniji, Nemčija pa v španski državljanski vojni. Po začetku druge svetovne vojne so imele ZDA dovolj časa, da so se pripravile, v bodoče ga nemara ne bodo imele!

Vremenski

prerok

pravi:

Večinoma sončno in hladno. Najvišja temperatura okoli 65.

Novi grobovi

Frank J. Russ

Včeraj je umrl v Huron Rd. bolnišnici 80 let stari Frank J. Russ s 38510 Rogers Rd., rojen v vasi Struge, fara Paka, od koder je prišel v ZDA l. 1906, vdovec po l. 1953 umrli ženi Rosi, roj. Marolt, oče pok. Franka, Josepha A., pok. Albina, Anthonyja in Mrs. Robert Lundblad, 9-krat star oče, praoc, zaposlen pred upokojitvijo pri Park Drop Forge Co. Pokojni je bil član Društva sv. Vida št. 25 KSJ, Baragovega dvora Kat. borštarnar št. 1317, ADZ št. 14. Pogreb bo iz Grdinovega pogreb. zavoda na Lake Shore Blvd. v sredo zjutraj. Čas še ni določen.

Peru noče Rockefellerja

LIMA, Peru. — Vlada predsednika Juana Velasca je objavila, da N.A. Rockefeller v Peru ni dobrodošel. Ta je hotel po naročilu predsednika Nixona obiskati Peru 30. in 31. maja tekom svoje druge poti po Latinski Ameriki.

Peru se je, ker je Washington objavil, da mu je ustavil prodajo orožja. ZDA so to storile, ker je Peru ponovno zaseglo ameriške ribiške ladje, ki so lovile izven obalnega pasu 12 milj, toda v pasu 200 milj, do koder si lasti obalne pravice za ribolov Peru.

Washington se je hotel izogniti javnemu sporu s Perujem, ki je dobil posebno ostrino lani v oktobru, ko je prevzela v državi oblast vojaška diktatura gen. Velasca, pa mu to ni uspelo. Vlada Peruja je sporočila vojaškim misijam in vojaškim svetovalcem ZDA v Peruu, da sedaj nimajo tam kaj početi in naj se vrnejo domov.

Sovjeti za neposredna pogajanja Izraela in Arabcev?

WASHINGTON, D.C. — Zahodni diplomati pripovedujejo, da so odkrili znake, ki govorijo, da se Sovjetska zveza pripravlja na pritisk na arabske države, ki jih naj privede do pristanka na neposredne razgovore z Izraelom.

Načelo o neposrednih razgovorih je odobrila "Pravda" že 6.

Podgorni je posvaril Kitajsko pred napadi

Predsednik ZSSR je v glavnem mestu Mongolije svaril Kitajce pred vsakim napadom na Zunanjo Mongolijo in ZSSR.

MOSKVA, ZSSR. — Predsednik ZSSR Nikolaj Podgorni se je po obisku v Severni Koreji ustavil za uradni obisk v Zunanji Mongoliji. V glavnem mestu Ulan Batorju, starodavni Urgi, je Podgorni v govoru obdolžil Kitajsko nasprotovanja socializmu, razbijanja socialističnega tabora in poskusov napraviti spor med Zunanjo Mongolijo in med Sovjetsko zvezo.

Podgorni je zatrjeval, da se Peipingu ne bo posrečilo izpodkopati prijateljskih in bratskih odnosov med socialističnimi državami, pa ga posebej posvaril pred vsakim napadom na Zunanjo Mongolijo in Sovjetsko zvezo, ker se bo končal z uničujočim porazom. Priznal je, da je Kitajska pristala na razgovore o ureditvi spora, ki so določeni za 18. junij v Habarovsku ob Amurju.

Kaj je pričakovati od teh razgovorov, kaže uporaba kitajskega imena Poli za Habarovsk v odgovoru na predlog za razgovore. Z uporabo imena so v Peipingu hoteli Rusom pokazati, da smatrajo Habarovsk za kitajsko ozemlje.

Po nekkih vesteh naj bi prišlo v zadnjih tednih do spopadov med Kitajci in Rusi tudi na meji Sinkiang. Poročila iz Vzhodne Sibirije govorijo o velikih premikih ruskih čet vse od Irkutska pa dalje na vzhod ob meji s Kitajsko. Rusi naj bi imeli na tem področju zbranih kakih 1.5 milijonov novih vojakov. V Zunanjo Mongolijo so poslali Rusi tudi raketne oddelke.

5. maja, ponovno je bilo o njem govora tudi v komentarjih na moskovskem radiu, seveda to ne prihajajo v poštev, "dokler ima Izrael zasedenega toliko arabskega ozemlja".

Pravosodni tajnik Mitchell o novi levici

WASHINGTON, D.C. — Podobor predstavnika doma za prosveto je povabil pravosodnega tajnika Mitchella na zaslišanje. Hotel je od njega zvedeti, kaj pravzaprav misli zvezna vlada o "novi levici" in njenem počenju. Mitchell se je povabilu odzval. Posebno zanimiva je bila njegova izjava, da "zunanji viri" financirajo delovanje raznih struj v novi levici, posebno tiste v javni organizaciji nemire na naših univerzah in nižjih prosvetnih zavodih. Mitchell ni povedal, kdo so ti zunanji viri in koga vse financirajo. Res ne razumemo, zakaj bi naša javnost tega ne smela vedeti. Čim več bomo zvedeli o resničnem stanju naših levičarskih gibanj, tem stvarnejša bo lahko naša presoja. To je za našo politiko veliko važnejše kot vsa sodna preganjanja levičarskih prekrškov zakonov. Mitchell bi storil vsem veliko uslugo, ako ne bi bil zaprt ravno v tem vprašanju.

Zaenkrat lahko napravimo sklep, da nemiri v naši prosveti niso le naša domača zadeva in da se za visoko done-

čimi gesli raznih varuhov in zagovornikov naših mladih levičarjev skrivajo tudi — interesi tujine. Javnost ima pravico, da zve tudi podatke o tej stvari. Čim preje, tem bolje!

Mitchell je dalje izjavil, da imajo levičarji namen, da svoje akcije razširijo tudi na srednje šole, v tovarne, v cerkve in stanovanske organizacije. Poudaril je, da je v novi levici najbolj aktivna organizacija: Studentje za demokratsko družbo, znana pod kratko SDS. Njegovo tajništvo ima že toliko gradiva na branega o delu SDS, da bo zadevo spravilo pred sodne oblasti.

Ta Mitchellova pripomba nas opozarja na malo opaženo dejstvo, da se ravnatelji, uprave in profesorski zbori radi izogibajo možnosti, da bi svoje spore z levičarskimi študenti spravljali pred sodne oblasti. Verjetno mislijo, da so sodnije manj pripravljene na ozire napram študentom, kot so oni sami. V tem imajo prav, kajti sodnije praviloma sodijo, manj pa posredujejo.

Sovjetski nezadovoljneži protestirali v ZN proti režimu v Sovjetski zvezi

MOSKVA, ZSSR. — Skupina nad 50 sovjetskih državljanov, ki je zaskrbljena zaradi vedno novih aretacij ljudi, ki se ne strinjajo s politiko režima na raznih področjih in to tudi javno povedo, je dala sodelavcem tujih listov spomenico, ki jo je poslala komisiji Združenih narodov za človeške pravice.

Komisijo ZN poziva, naj preišče položaj "osnovnih civilnih pravic v Sovjetski zvezi".

Spomenico so člani skupine izročili predstavnikom tujih časopisov in poročevalskih služb. Nj gotovo, če so jo poslali tudi naravnost ZN.

V javnost je prišla vest, da je bil obsojen pretekli teden na tri leta ječe 31 let stari matematik Ilja Burmistrovic, ki so ga prijeli še lani, ko je širil v prepih dela zaprtih pisateljev A. D. Sinjavskega in J. M. Daniela.

Varšavski sejem za knjige barometer za politiko

VARSAVA, Polj. — Varšavski kulturniki imajo te dni posebno zabavo. Tam se je namreč začel pred par dnevi mednarodni sejem za knjige. Uprava sejma je dobila tudi iz tujine dosti knjig, ki so jih založbe hotele spraviti v Varšavi v promet. Pa so nekateri med njimi delale račun brez krčmarja.

Ko so se tuje knjige pojavile na knjižnih policah, je prišla carinska oblast in začela odbirati knjige in jih jemati iz prometa. Jih založbam ni zaplenila, jih jim bo vrnila po končanem sejmu. Pri tem je carina postopala kar na slepo. Je vzela iz prometa knjige, ki so po vsebini podobne poljskim, pa pustila na policah knjige, ki je njihova vsebina očitno naperjena proti sedanjim kulturni politiki poljske diktature. Ta zmešnjava je vir neštetim šalam na račun kulturne razgledanosti poljskih carinikov.

Bodi previden in pazljiv, pa se boš izognil marsikateri ne-reči!

APOLLO 10 SE VRAČA

Vesoljska ladja Apollo 10 je srečno in uspešno opravila vse postavljene naloge in bo danes popoldne ob 12.52 pristala pri Samoa otokih v južnem Pacifiku, kjer že čaka letalonosilka Princeton.

HOUSTON, Tex. — Astronavti Stafford, Young in Cernan so včeraj pretežno počivali in se pripravljali na današnji pristonek na Pacifiku ob vrnitvi z nad 8 dni dolgega potovanja do Lune in nazaj. Spočiti in na sveže obriti so se danes zjutraj zbudili in se po zajtrku lotili zadnjih priprav. Vesoljska ladja Apollo 10 se naglo bliža Zemlji in bo danes ob 12.52 popoldne pristala na morju Pacifiškega oceana nekako 400 milj vzhodno od Pago Pago na Samoa otokih. Tam pričakuje njen pristonek letalonosilka Princeton. Prebivalstvo na otoku Samoa pripravljajo astronautom svečan sprejem.

Glavne televizijske in radijske postaje dežele bodo neposredno spremljale in poročale o vseh podrobnostih povratka Apollo 10 na Zemljo. Apollo 10 bo dosegel zemeljsko ozračje predvidoma ob 12.38 v višini 400,000 čevljev nad Zemljo z brzino 24,500 milj na uro, to zavrl in se začel spuščati. Ob 12.46 se bodo odprla padala in ob 12.52 bo dosegel morsk gladino. Helikopterji bodo vesoljsko ladjo z astronauti že čakali v zraku, da poskrbe za nje.

Polet Apolla 10 je bil tako uspešen, da je le malo dvoma, da bo izveden polet Apollo 11 v juliju, kot je predvideno. Če pojde vse po načrtu, bo 21. julija letos 10 minut čez polnoč stopil prvi ameriški astronaut na Luno. Če pomislimo nazaj na čas, ko je pokojni predsednik J.F. Kennedy objavil ameriški načrt poleta na Luno in izrazil upanje, da ga bomo izvedli še pred koncem desetletja, ko je bilo treba rešiti nešteto tehničnih vprašanj, šele lahko razumemo vso veličino uspeha.

Veliko vrst psov

NEW YORK, N.Y. — Domačih psov je nekako 200 priznanih in vpisanih vrst.

Zadnje vesti

SAIGON, J. Viet. — Ameriško vojaško poveljstvo je včeraj izjavilo, da je imel v bojih zadnjih 24 ur sovražnik na vsakega padlega zavezniškega vojaka 40 mrtvih. V bojih naj bi padlo 407 rdečih, 4 Amerikanci in 6 Južnih Vietnamcev. Severnovietnamsko poročilo trdi med tem, da je v petih dneh od 10. do 15. maja rdeča stran v bojih "pokončala blizu 2,000 Amerikancev".

PARIZ, Fr. — Predstavnik Osvobodilne fronte J. Vietnam v Parizu Kiem je izjavil, da bo ta vzdrževala "prijateljske odnose" z Združenimi državami, ki bo enkrat vojne konec. Izjavil je, da se morajo seveda ameriške čete umakniti brezpogojno iz Južnega Vietnama in da mora tam prevzeti oblast nova, koalicijska vlada, v kateri pa ne sme biti nihče od vodnikov sedanje vlade v Saigonu.

KARTUM, Sud. — Mlajši vojaški vodniki Sudana so odstavili zakonito, ustavno vlado in imenovali vojaško, ki je izjavila, da bo vodila socialistično politiko in sodelovala tesneje z Egiptom.

STOCKHOLM, Šved. — Tukajšnji list Expressen je objavil, da so bifafranska letala, ki so zadnji teden napadla Port Harcourt, Benin in še nekatere mesta pod oblastjo zveznih čet Nigerije, prišla iz Švedske in jih tudi vodijo švedski piloti.

Sihanuk prijema rdeče

PHNOM PENH, Kamb. — Princ Norodom Sihanuk je pretekli petek objavil, da je prišlo do bojev med kambodžanskimi četami in med vietkongovci ter oddelki vojske Severnega Vietnama, ki so se vgnezdili na tleh Kambodže, od koder vpadajo v Južni Vietnam. Sihanuk je trdil, da so rdeči povečali svoj vojaški pritisk na Kambodžo, da bi jo potisnili bližje Amerikancem, to pa nato uporabili za vzrok novega, obširnejšega napada na Kambodžo.

Poglavar Kambodže je rdeče v Južnem Vietnamu in v Hanouju obdolžil, da hočejo razširiti svojo oblast nad vso Indokino. To naj bi bil cilj vseh njihovih naporov.

Bela manjšina Rodezije si bo ustavno zajamčila političen monopol

LONDON, Ang. — Rodezijska vlada Iana Smitha je objavila novo ustavo, ki jamči beli manjšini političen monopol, čeprav je belih v Rodeziji le 250,000, črnih domačinov pa 4.5 milijone. Bela manjšina bo ustavo izglasovala 20. junija.

Londonska vlada in angleška javnost se radi tega strašno razburjata, kajti ta korak rodezijske vlade pomeni, da so porušili vsi mostovi za kompromis, ki so do sedaj obstojali med Anglijo in Rodezijo.

Poravnajte naročnino, če le mogoče, na prvo obvestilo!

Iz Clevelanda in okolice

V bolnišnici — Mrs. Ana Spišic, 1142 E. 76 St., je v St. Vincent Charity bolnišnici. Obiski so dovoljeni. Leži v sobi št. 422.

Izpit je napravila — Ga. Viktorija Čebašek, 16219 Huntmere Ave., je nedavno uspešno opravila teoretični in praktični izpit iz histologije, dela medicinske znanosti, ki se ukvarja s proučevanjem sestave tkiva organizmov. Zaposlena je v Euclid General bolnišnici. Ge. Viktoriji k njenemu uspehu iskrene čestitke!

Seja — Klub slov. upokojencev za Newburg ima v sredo popoldne ob enih sejo v SND na E. 80 St. Zadušnica — Jutri ob 7.30 bo v cerkvi Marije Vnebovzete sv. maša za pok. Gertrudo Bokal za 30. dan njene smrti.

Rev. M. Jager doma — Častni župnik fare Marije Vnebovzete rev. M. Jager se je pretekli teden vrnil iz Arizone, kjer si je kar uvrstil svoje zdravje. Farani in prijatelji mu kličejo: Dobrodošli doma!

Krasen koncert — Včerajšnji pevsko-orgelski koncert v cerkvi Marije Vnebovzete je krasno uspel. Lepa, velika cerkev je bila polna; med gosti so bili tudi častni župnik rev. Matija Jager, žup. rev. V. Tome, rev. J. Falež, rev. J. Slapšak, rev. J. Godina in msgr. N. Kunstelj, ki je na obisku v ZDA iz Rima. Rev. dr. Jerko Gržinič, prafesor glasbe in skladatelj, je mojstrsko vodil ves koncert, zbor in soliste ter otroški zborček in predvajal na orglah poznane skladbe.

Diplomiral — G. Jože Odar, 6605 Bonna Avenue, je včeraj popoldne prejel na John Carroll univerzi pri slovesni razdelitvi diplom "master degree" iz kemije. Čestitamo k lepemu uspehu!

Asesment — Tajnica Podr. št. 25 SZZ bo pobirala danes od 5.30 pop. do 8. zvečer asesment v šoli sv. Vida.

Iz bolnišnice — G. Jack Avcin, 274 E. 260 St. Euclid, Ohio, se je vrnil iz Euclid General bolnišnice in se vsem prav lepo zahvaljuje za obiske, darila, kartice in pozdrave. Se vedno je v zdravniški oskrbi na domu. Želimo mu, da bi hitro popolnoma okrevale.

R. Krupansky — Predsednik R. M. Nixon je imenoval R. Krupanskega za zveznega javnega tožilca za severovzhodni Ohio. Imenovanje mora potrditi Senat.

Bolničarke bodo glasovale — Bolničarke v St. Vincent Charity bolnišnici bodo 5. junija glasovale o tem, ali žele, da jih pri pogaenjih v upravo bolnice zastopa Ohio Nurses Association ali ne. Bolnica je pozvala vse bolničarke, naj se vrnejo na posel in končajo štrajk, ki so ga začele že 31. marca.

Cene so v aprilu porastle za 0.6%

WASHINGTON, D.C. — Po podatkih delavskega tajništva so življenjski stroški v aprilu porastle za 0.6%, sicer manj kot v marcu, vendar skupaj povprečno v zadnjih treh mesecih več kot kdajkoli od leta 1951.

Glavni porast je v cenah raznih del in služb, manj v hrani in obleki.

6117 St. Clair Ave. — Henderson 1-0628 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Managing Editor: Mary Debever

NAROCNINA:

Za Združene države:

\$16.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$5.00 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Združenih držav:

\$18.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.50 za 3 mesece

Petkova izdaja \$5.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$16.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$5.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$18.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.50 for 3 months

Friday edition \$5.00 for one year

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO

No. 83

No. 103 Monday, May 26, 1969

Jugovzhodna Azija postaja nemirna

Ni še končana vojna v Vietnamu, pa se že kažejo znamenja novih trajnih nemirov v jugovzhodni Aziji.

I.

Najbolj je vse presenetil nemir, ki se je polastil Malezije. Malezija je bila dolga leta vzor mirne azijske države. Je sicer imela zmeraj svoje notranje in zunanje težave, toda jih je z večjo ali manjšo srečo premagovala, čeprav je po sestavi prebivalstva tipična azijska država. Vodilno vlogo igrajo domačini Malajci, ki jih je pa le 49%. Najmočnejša manjšina so Kitajci s 37%. Kar še ostane, odpade na imigrante iz Indije in na razna plemena, ki imajo le plemensko ne pa narodne zavednosti.

Pri taki sestavi prebivalstva je bilo že nastajanje malezijske federacije težavna stvar. Posrečilo se je zaradi tega, ker so se vodilni Malajci in Kitajci sporazumeli na skupno stranko in vanjo pritegnili še voditelje indijske manjšine. Tako je v malezijskem federalnem parlamentu imela vladna stranka ogromno večino, kar je tudi vplivalo, da se stranke v krajevnih parlamentih niso prehudo trle med seboj. Koalicija v federalnem parlamentu se je čutila povsod, toda ni skrbela za svojo konsolidacijo. Voditelji malajske skupine so ohranili kolikor toliko stike z volivci, voditelji kitajske skupine so jih pa zanemarjali. Pripadajo bogatemu kitajskemu sloju, ki se ni menil za ogromno večino kitajskih delavcev, ki živijo v zelo klavrnih razmerah. Vse to se je končno moralo maščevati pri zadnjih volitvah. Dočim so malezijski in indijski voditelji odhramili svoj vpliv na volivce, so koalicijski kitajski politiki izgubili, revni volivci so prešli k opozicijski strani in koalicijski kandidatje so mogli obdržati med 33 kitajskimi mandati le 13.

Polom v kitajski skupini je ohromil vso stranko, čeprav je v federalnem parlamentu ohranila absolutno večino. To ni več prava koalicijska stranka, je pretežno malajska stranka z malimi kitajskimi in indijskimi dodatki. Njen političen vpliv sega le na področje malajskih volivcev. To je seveda zmanjšalo tudi vpliv federalne vlade, ki je takoj po volitvah zašla v krizo, ki izhoda iz nje še ne ve nihče.

Pa to še ni vse. Prejšnji pripadniki koalicijske stranke so se razšli in postali sovražniki. Kot se spodobi za Azijo, so takoj osnovali svoje fronte, ki se na njih pridno spoprijemajo. Vlada jih sicer skuša s silo krotiti, se ji pa ta posel ne posreči. Ako sprte bivše zaveznike prežene iz enega kraja, se takoj pojavijo na drugem. Vse to cika na nevarnost državljanske vojne.

Nevarnost za državljansko vojno je postala tem večja, čim se širi sum, da so se v malezijske homotije že vtaknili kitajski komunisti. Kitajski komunisti se do zadnjih časov niso dosti brigali za kitajske manjšine. So jih sicer po možnosti nadzirali, toda niso jim vsiljevali svoje politične taktike. Sedaj so že precej vidni taki znaki, ki trdijo, da so se kitajski komunisti že vmešali v organizacijo nemirov v Maleziji. To ni nič novega. So to že parkrat poskusili pred leti. Takrat je bila federalna vlada politično in vojaško dosti močnejša, da je agente rdeče Kitajske ukrotila. Ali je danes še tako močna? Kriza v vladni stranki bi preje pomenila, da federalna vlada ni več tako močna, da bi mogla načrtno v kratkem času ukrotiti domače rdeče kitajske aktiviste.

Prav v tem pa tiči nevarnost za bodočnost malezijske državne tvorbe.

II.

Druga nevarnost za mir v vzhodni Aziji se je pojavila na otoku Nova Gvineja, ki je pretežno obljuden s Papuanci. O tem smo že na kratko poročali, zato se danes omejemo le na politično plat nemirov v indonezijskem zahodnem delu Nove Gvineje.

Naj trdi indonezijska vlada, kar hoče, v zahodnem delu otoka ni več miru, ni pa tudi še pravega, splošnega upora. Papuanci so še prežeti od plemenske miselnosti, njihova narodna zavednost se šele prebuja. K temu veliko prispeva totalna nesposobnost indonezijske uprave, da bi narodu kaj koristila. Indonezijski prišleki smatrajo za svoj poklic, da gledajo, kje bi kaj mogli zaseči za svojo osebno korist. Pri tem se poslužujejo tudi tatvin, ropov, nasilij in prevar. To goni domačine v odpor. Sovražijo Indonezije, obenem pa raste v njih narodna zavest.

Papuanski prepovedi pospešuje tudi bližina vzhodnega dela otoka, kjer živijo Papuanci pod avstralsko upravo. Razlika v življenju na vzhodnem in zahodnem delu otoka je kot noč in dan. Ako so na vzhodu mala nebеса, so na zahodu vsaj vice, ako že ne pekel. Stiki med obema deloma so pa možni, kajti meja ni neprepustno zaprta. Tako zahodni del otoka zmeraj sliši, kako se dobro godi vzhodnemu, to pa podžiga na zahodu odpor proti Indoneziji in zahtevo po samostojni papuanski državi. Pri tem se avstralska uprava v pravi in stvari ne meša, dočim indonezijska uprava na-

silno zatira vsako gibanje za združitev otoka v eno neodvisno državo.

Papuansko uporniško gibanje še ni organizirano na narodni podlagi. Obstaja menda 13 različnih organizacij, ki se vse bojujejo za isti cilj. Sredstva dobivajo, tako trdijo poučeni krogi, od nekaterih nizozemskih krogov, ki upajo, da bodo v neodvisni papuanski republiki boljše odrezali kot pod indonezijsko upravo. Nizozemci tudi financirajo razne papuanske akcije pri Združenih narodih.

Kdor pozna razmere v zahodnem delu otoka, misli, da je papuanska akcija zgubljena stvar, kajti Indonezija je že tako močna, da lahko zatre vsak obsežnejši organiziran odpor, čeprav bo pri tem imela velike težave. Zahodni del otoka nima namreč nobenih cest in železnice, pa tudi ne vodnih potočnikov razen ob obali. Notranjost dežele je nedostopna, tja se pride le z letalom. Indonezijci so podedovali od Nizozemcev nekaj zasilnih letališč, par so jih pa zgradili sami. Dosedanji nemiri so pokazali, da letališča menjajo svojega gospodarja. Kadar prileti indonezijska letala, gospodarji na letališčih indonezijska uprava, ko odlete, pridejo domačini in preženejo indonezijske uradnike.

Se ena nevarnost grozi indonezijski upravi. V Peipingu ne morejo pozabiti, kako nemarno so indonezijski generali poklali na sto tisoče indonezijskih komunistov. Zmede na Novi Gvineji jim nudijo ugodno priliko za maščevanje. Težko se bodo teji skušnjavi uprli. V tem slučaju bo postal papuanski upor čisto nekaj novega v mednarodni politiki.

* INFLACIJA POSPEŠUJE

DRAGINJO, obe pa gospodarstvo grizeta in ščipljeta vse nas. Inflacija napihuje cene, mere obrestim za posojila in sploh veljavno in vrednost blagu, izdelkom in vsemu. Kje so vzroki za to? Vse naokrog! Ljudje sami vseh dežel in narodov s svojimi ravnanji nekaj prispevamo vsak na nek svoj način in s tem dodajamo in prilagamo h gospodarskim razmeram "kvas", ki dviga in napihuje cene temu in onemu — in to je inflacija.

Kako inflacijo zavirati? To je težka zadeva. Na videz in v besedah se komu zdi lahka — pa ni! Narava in njene zahteve jo ustvarjajo pri posameznikih — toliko bolj še v družinah in skupinah. Vzemimo primer: Posameznik se poroči. Dokler je bil sam, je s primerno plačo izhajal. Po poroki sta se na istih dohodkih (zaslužku) začela preživljati dva. Treba večje stanovanje. Če pridejo še otroci, se stroški še pomnože. Se druge odgovornosti nastanejo. Naravno, tista plačila, ki jo je imel kot samec, zdaj takemu družinskemu očetu ne zadostuje. Kaj stori? Prosi za povzvišanje plače. Po vsej deželi je takih "novih" družinskih gospodarjev na milijone. Tako tudi na milijone zahtev po višjih plačah.

Delodajalci in korporacije morajo prošnjam in zahtevam za višje plače ugoditi. Drugače so stavke, ali pa so po stavkah delavcev v to primorani. In kaj storijo zatem delodajalci ali korporacije? Zvišajo cen izdelkom in blagu. In to je inflacija. Ta pa potem s povzviški cen izdelkom potiplje vso javnost, to je vsakega naokrog, ki su radi umora R. F. Kennedyja, take izdelke kupuje in mora za nje več plačati. Ko pride ta "zli krog" naokrog, je javnost, delavci in vsi so tam, kakor so bili, ko se je začelo. In zopet so nove zahteve po višjih plačah, temu pa sledi novo navijanje cen vsemu.

Tu je potrebna neka kontrola, ki bi ta zli krog "vednega napihanja plač in cen" ustavila. A doslej take kontrole in določb za to še ni. Kadar bo družba znala to kontrolirati, bo drugače!

Zgornje je le kratka slička, kako inflacija in draginja druga drugo lovita za rep.

Vse zgleda, da bosta nas inflacija in draginja grizli in ščipali še bolj. Na več krajih je že začela — bo pa še bolj.

Pred kratkim je bilo objavljeno poročilo, da manjka v našem Velikem Chicagu med 7000 do 8000 stanovanj, zlasti za revnejše družine. Navaja se vzroke. Družine, ki se množijo, bi rade večja stanovanja. Mnogi niso za-

dovoljni, kjer so in bi radi druga stanovanja. Mnogi lastniki ne nudijo potrebne oskrbe stanovanj in najemniki niso zadovoljni. Zdaj na pomlad bi rad taki v druga stanovanja, teh pa ni, to takih, kakršne bi radi. To so sitnosti že tu.

Nove sitnosti pa so za vse povzvišanja cen stanovanjem. To so pa glavne sitnosti. S 1. majem so se v Chicagu občutno zvišale cene najemninam stanovanj, to od 15 do 25%.

V malo bolj modernih stanovanjih z eno spalnico stane apartment \$220 na mesec. Do zdaj je stal okrog \$180, kar je že bilo veliko.

Ve bolj modernih stanovanjskih stavbah, v odličnih delih mesta, stane apartment z dvema spalnicama od \$400 do \$600 na mesec.

Te številke povedo, kako srečni so tisti, ki imajo lastne domove. Kaj bo sledilo temu povišanju cen za stanovanja? Tisti, ki bodo to plačevali, bodo morali gledati za večje dohodke, večji zaslužek. In to bodo nove sitnosti in težave, ki jih ustvarja od dneva do dneva inflacija.

V Washingtonu nekaj govore, da bodo začeli zavirati inflacijo. Kdaj in kako? Pred njihovimi nosovi pa vsi navijajo cene vsemu naprej in naprej!

* OBRAVNAVE NA NAŠIH SODIŠČIH se vlečejo po polževo naprej. Koliko časa je trajal proces obravnav radi umora osem bolničarskih učenk pred paradi v Chicagu. Rezultat, dokončno slučaj menda še zdaj ni rešen. Zdaj se vleče malo manj, kakor leto proces v Los Angelesu, ki su radi umora R. F. Kennedyja, ki ga je izvršil Arabec Sirhan.

In koliko drugih slučajev po drugih krajih. Sodniki in ves sodniški uradniški aparat in vse drugo stane mnogo denarja. Seveda je res, da vsaka dežela upravlja svoje zadeve po svoje in te pravice se ji ne sme odrekati. Pravici se ne sme vrati zapirati. Ampak včasih kakke razprave se sučejo kaj čudno okrog pravice in resnice. Neki šaljivec je nedolgo tega omenil na neki radijski oddaji, da ko se je mudil na potovanju skozi Turčijo, je tam nekdo nekoga vprašal, kdaj bo proces v Los Angelesu končan. In nekdo drugi je odgovoril: "Če bo šlo tako počasi naprej, bodo procesi na sodni dan prej zaključeni kakor ta."

Well, šale se lahko zbija na ta ali oni račun, ampak resnica je, da taki slučajji požro deželi mnogo denarja. Pove pa tudi, da je vse premalo kontrole, katere naj bi pazila, da do zločinstva ne pride. Tudi premeška postopa-

nja proti zločincem se zdi, da dejajo namesto ugleda do pravice le potuho ter nagib tistim, ki jim rojijo zle misli po glavah.

* "NASVETI", DA SE DOČAKA 100 LET STAROSTI. — Koncem marca sta postala 100 let stara Miss Sarah J. Berry, v Morton Grove, Ill., in Ernest Unger, ki biva v Chicagu. Miss Berry je dolgoletna učiteljica, učila je nad 44 let, zdaj v pokoji. Ernest Unger pa je upokojen izdelovalec biciklov (koles).

Poročevalec, ki ju je obiskal, in povprašal o tem in onem ter tudi, kako se doseže 100 let starosti, pravi, da je potrebno za to sledeče:

"Pomaga, da si republikanec, da si volil v novembru za Nixona, da ne kadiš in ne piješ, da rad čitaš, da živiš z dobrimi sorodniki in da imaš ime, ki nima več kakor pet črk. In glavno je, da je 99. rojstni dan že za teboj."

Ko sem prebral zgornje, sem se spomnil našega odličnega rodoljuba Slovenca večč. g. Jurija Trunka, ki bo 1. sept. letos 99 let star. Torej še dobro leto in bo 100 let star. Bog mu daj to dočakati! Zatem pa še mnogo, mnogo let!

Regerčan

Še en slovenski novomašnik

CLEVELAND, O. — V torek, 20. t. m., je bil posvečen v trapistovskem samostanu v Convent's, Georgia, newburški rojak Rev. Lovrenc (Lawrence) Turk z E. 81. ceste, sin rajnega Janeza in Marije Turk, rojene Šušaršič (Shuster), nečak rajnega Rev. Jožefa Shuster in dveh sester dominikank, s. Jordane in S. Bertilde.

Pred vstopom v trapistovski red je bil današnji novomašnik nekaj let ameriški strokovnjak za polaganje cevi za nafto v Arabiji. Bog pa ga je poklical za delavca v svoj vinograd. Danes je star okrog 40 let. Njegovo redovno ime je o. Damijan. Govori še vedno lepo slovensko. Rojaki, posebno iz župnije sv. Lovrenca, mu prisrčno čestitajo; priporočajo se mu v molitev ter tudi sami molijo zanj.

J. S.

(Op. uređ. — Gornji sestavek je bil objavljen v AD pretekli petek. Ker je iz poročila izpadla cela vrsta z imeni staršev, ga objavljamo danes znova v celoti. Prizadete prosimo oprostjenja.)

Slovenska misijonarka piše iz Zambije v Afriki

Popoldan v eni izmed malavijskih vasi.

LUSAKA, Zamb. — Ob velikem jezeru Malawi v državi z istim imenom sem srečala dve kanadski sestri misijonarki. Nagovorila sem ju in se kar sama povabila, da ju popoldan obiščem. Imela sem srečo. Sestra je ravno bila namenjena, da obišče neko vas kakih 10 km vstran.

Ceste v Malawiju so precej slabe, zato sva rabili kar precej časa, da sva prišli v namenjeno vas. Ker je na vse lepem ozke poljske poti zmanjkalo, sva zapeljali kar čez nekaj travnikov prostora, kjer je rastla visoka koruza, parkirali in se napotili v vas. Najprej sva prišli do žene, ki je sedela pod travnato streho, ki so jo podpirali štirje koli. Pod streho je gorel mali ogenj, okrog pa so bili naloženi glinasti lonci, ki jih je žena sama izdelovala.

V majhni posodici je imela nekaj "nsime" — nekakih žgancev. Žena je sedela tam cel dan. Njena dolžnost je namreč bila, da čuva mali košček zemlje, na kateri je dozoreval riž. Okrog riževga prostorčka so bili zakopčeni nizki koli v razdalji kakih dveh metrov. Drobna vrstica, ki si jo je žena sama naredila iz nekkih dolgih listov, je povezovala te kole na vrvi pa so bile obešene stare zarjavele konzerve.

Prošnja in obvestilo uprave

Naše naročnike v Lorainu, O. in okolici prosimo, da bi odšlej plačevali naročnino direktno. Naš dolgoletni zastopnik g. Louis Balant je 18. maja 1969 odšel v večnost. S tem preneha zastopništvo za omenjeno okolico. Uprava bo naročnike redno obveščala o zapadlih naročninah. V zadevi osmrtnic in obletnic, vseh osebnih novic in sporočil, pa jih prosimo, da se poslužujejo telefona ali pošte. Telefonska številka Ameriške Domovine je: 431-0628.

Upamo, da bodo lorainski naročniki ohranili zvestobo listu, in se priporočamo njihovi nadaljni naklonjenosti. Vse lepo pozdravljamo!

AMERIŠKA DOMOVINA

Ko je žena videla, da se njene-mu polju bliža kaka ptica, je potegnila za vrstico, konzerve so zaropotale in riž je bil rešen pred pticem. Riž je tako čuvala od ranega jutra, še preden je sonce vželo, in potem še po sončnem zatonu — od zore do mraka in še menda potarnala ni, saj je gotovo bila vesela, da bo dobila vsaj nekaj riža za svojo družino. Pokazala nam je tudi oblekico, ki jo je šivala za malo deklico. Ni imela sukanca, šama si ga je pripravila, spet iz neke vrste listov.

S sestro sva nadaljevali pot do šole — velike podlogovate nizke zgradbe brez oken in brez vrat, pokrite z dolgo suho travo. Stopila sem v razred. Kakšna razlika med našimi in temi šolami! V razredu je bila le črna tabla, vzdignana v prednji zid. Otroci sedijo na tleh, na zemlji, pišejo pa na kolenih. V dveh ali treh drugih razredih sem videla nekaj klopi. Nasproti šole je bila ravnateljstva pisarna — mala hišica iz blata, krita s slamo. Zaradi dežja se je hišica začela nagibati. Morda ne bo preživela naslednje deževne dobe.

Ob strani šole so bile stranišča — za učitelje in otroke. Običajno sem tisto za učitelje — izradovednosti. Spet čisto mala nizka kolibica iz blata in slame. Streha sega skoraj do tal in pokriva majhena vrata, tako da sem skoraj po vseh štirih prišla noter. Moram pa pohvaliti: proti vsakemu pričakovanju je bilo notri zelo čisto.

Ogledali smo si še učiteljsko naselje — kakšnih pet koč. Stopila sem v eno in videla, da je

hišica znotraj razdeljena na tri prostorčke z mini-mini okenci. Znotraj hiše nisem videla niti enega kosa pohištva, ničesar, razen par kosov suhih vej. Če jim je ponoči hladno, si v kotu naredijo ogenjček. Spijo ob njem. In kako spijo? Napravijo si tanki kos preproge ali iz slame ali trave. Tega položijo na tla in se vležejo nanj. Če kaj imajo, se pokrijejo, če pa ne, pa nič. Za kuhinjo imajo posebno kočico nasproti hiše. Če se ta zaradi dežja podre, pustijo "ruševine" in zraven zgradijo drugo.

Ko sva si ogledovali nizko podolgovato cerkveno "sobotarjev", je prišel k nam neki mož in nas povabil na svoje dvorišče, kjer smo srečali njegovi dve ženi in kopico otrok. Mož je ribič in lovi ribe na jezeru. Ravno takrat je na tleh, doma narejenih bambusovih preprogah, sušil ribice na soncu. Ako more, jih prodajo, ako ne, jih pojedo doma, lačni ust mu ne manjka. Njegovi otroci so bili zelo revno oblečeni, najmlajši so kar nagi, druga žena pa je bila ogrnjena samo s kosom blaga. Vsi so bili izredno prijazni in vljudni in smo se pogovarjali, čeprav smo govorili vsak svoj jezik.

Ko sva se poslovili, je mož prosil sestro, če jo sme obiskati in ji prinesiti nekaj ribic, ker je bila tako prijazna, da ga je obiskala. Nazaj grede sva spet šli mimo tiste žene ob riževem polju, prebredli potoček in že vsa spet bili na poti proti misijonski postaji.

Lusaka, ZAMBIA

Zinka Hercog

P.O. Box 2527

Očetje "vesolske mornarice"

Vtem, ko je "vesolska mornarica" že nared, tako tostran kot onstran "velike luže", da ponese proti zvezdam "vesolske mornarje", je le malo ljudi, ki za temi drznimi podvigi ne vidijo zgolj ogromnega kupa zapletenih računov in formul, ampak tudi človekov zanesenjaški in z domišljijo pestro poslikan duh. Kdo pozna ljudi, ki so ob koncu prejšnjega stoletja in v prvih letih tega stoletja vročično vrtali v svoje možgane, da bi našli najustreznejši način, kako čdelipti z zemeljskih tal človeka in ga poslati na burno potovanje v vesoljska "morja"?

Štirje so očetje "vesolske mornarice": Rus Konstantin Edvardovič Cjolkovski, Američan Robert H. Goddard, Nemec Herman Oberth ter Francoz Robert Esnault-Pelterie.

Ta štiri imena so darovala človeštvu vsaj ogromno dediščino vesoljskega raziskovanja: dr. Werner von Braun, Sergej Koroljev in drugi so njihovi učenci.

Cjolkovski — "Učitelj iz Kaluge"

Prvi človek, ki je dojel principe rakete ter njeno praktično uporabo za vesoljske plete, se je rodil leta 1857 v kraju Iževskoje v rjazanski oblasti. Bil je iz revne družine, že kmalu pa je pokazal izredne sposobnosti za znanost ter na lastno pest pričel študirati matematiko in fiziko. Hlastno je prebral vse knjige, ki so mu prišle v roke in tako se mu je že od mladih nog zarasla v nemirni duh zamisel o medplanetarnih potovanjih. Nekega

dne si je zamislil načrt za izstrelitev ladje v vesolje in zaradi tega je bil, kot je zapisal, "ves razburjen, še več, vročičen, tako, da vso noč nisem mogel spati... naslednjega dne sem se zavedel neuresničljivosti te zamisli in razočaranje je bilo tako globoko kot prej navdušenje..."

Kako je prišel do tako fantastičnih zamisli? Sam pravi takole: "Ne spominjam se prav, kaj me je privedlo do tega, da sem pričel raziskovati vesoljske plete. Nemara so prve kali te zamisli poglone ob branju fantastičnega Julesa Verna..."

Leta 1878 je Cjolkovski postal učitelj v Borovsku, v okrožju Kaluga. Tu je pričel s poskusi v preprostem laboratoriju, ki si ga je sam zgradil v svoji hiši, pri tem pa ves čas zapisoval svoje ideje v dnevnik. Zaradi teh zapiskov so ga sprejeli v petrograjsko fizikalno in kemijsko društvo. Tedaj je prišel trenutek, ki se mu mora zahvaliti človeštvu, da lahko danes spremlja vesoljska potovanja.

Spomladi 1. 1883, 28. marca, je zapisal v svoj dnevnik: "Predstavljajmo si sod, napolnjen z zelo stinjenim plinom. Če odpremo čep, začne plin uhajati s stalnim curkom, ki bi zaradi svoje razteznosti pričel potiskati sod. Rezultat je nenehno spreminjanje gibanja sode. Če bi imeli več čepov, denimo šest, bi lahko po svoje usmerjali uhajanje plina in sod — ali pa kroga — bi lahko opisal kakršno koli krivuljasto pot s kakršno koli hitrostjo." V naslednjih letih je Cjolkovski še bolj izpopolnil to svojo (Dalje na 3. strani)

JEAN GIONO:

ŽETEV

Tinka nagne glavo in zardi kot jabolko, se potuhnjeno nasmeje in mežika Klodomiru; Klodomir si viha s svojim kazalcem koruzne brke in jo zadovoljno ogleduje iz kotov svojih oči.

"Kam si se pa namenil?"
"Prav sem kaj."
"No, potem pa naprej."
"Najprej zaradi tele," in pokaže na Karolino, ki ga dreza s svojim gobcem. "Ali nimaš morda jarca ali pa morda več za katerega? Tako ne more več ostati. Zre jo kot bolezen. Potem pa zaradi nas..."

"Jarca ima tisti Turcan. Pusti kozo tukaj, jo bo že jutri Tinka odpeljala."

"Potem pa..."
"Počakaj..."

Amoureux se obrne h Klodomiru:
"Kosi moraš še danes nabrusiti."
Klodomir je razumel in odšel. "Saj razumeš, o takih stvarih govorim rajši med štirimi očmi. Človek nikoli ne ve... Saj veš, kar služinčad sliši, to pa zgrabijo, zdaj to, zdaj ono, potem ti pa meče kot kamenje v obraz. No, kaj je?"

"No: rad bi te prosil za pšenično seme. Rad bi ga malo posejal. Plačal ti ga ne bom, ampak vrnil ti ga bom po žetvi. Potem pa bi rad, da bi mi kdaj posodil konja za ves dan, kadar se ti bo zdelo. To pa bi plačal z denarjem ali z žitom, kakor pač hočeš."

Amoureux za trenutek premišlja.

"To bi se dalo napraviti," pravi nazadnje. "Koliko žita pa hočeš?"

"Daj mi ga tri sto kil, če moreš."

"Kajpak."
"Pripelji jutri zjutraj žito do Reine-Porgua; do tja more voz; za naprej se bom pa že sam porigrigal."

"Prav. Pa konja?"
"To pa, kakor ti hočeš, kadar ga ne boš potreboval."

"Poslušaj, v treh dneh ga lahko dobiš."

"Prav! Veliko uslugo si mi napravil, Amoureux."

"Ali si kaj videl otroka?"
Vpraša Alfonzina.

"Prav zdajle sta bila še tu."

"Tinka, ali si videla otroka?"

"Ne, gospodinja."

"Le kje sta?"

In Alfonzina se ozira naokoli s pogledom, ki se je nenadoma zresnil. Tu je jarek; tam spet studenec; potem velike pasti za lisice, ki so nastavljene tudi ob belem dnevu.

"Nanol! Nanol! Nanol!"

"Lison!" vpilje oče.

Za trenutek je vse popolnoma tiho. Vri trije poslušajo. Končno se otroka oglasita:

"Tu sva..."

V tem hipu zlezeta iz trave, kamor sta se skrila. Starejši, Ivan, pelje svojo sestro Elizabeto za roko. V prostih rokah pa držita kakor svečo velik kelih podleska:

"Udalila sem se," pravi nenadoma deklica, ki se boji palice.

Alfonzina je prišla iz hiše z velikim hlebcom kruha, katerega prinaša otrokoma in zraven brska po žepih predpasnika.

"Na."

Deklica stegne roko in dobi tri suhe fige in dva oreha.

"Na."

Potem se obrne k dekcu, ki je že stegnil roko, in mu da prav tako tri fige in dva oreha.

"Počakajta."

Reže jima kruh z nožem, velikim kakor kosa; sklanja se nad hlebce. Pritiska si ga na prsi in trebuha in ga reže počasi, da bi se ne drobilo.

Panturle strmi v lep, velik in čvrst kruh, v kruh polja, iz moke, zmlete v marmornem mlinu; v rdečkastorumen hlebce, iz katerega gleda tu pa tam dol-

ga, tanka slamica, bleščeča kakor sončni žarek.

In nenadoma ve, kaj mora storiti; storiti mora to, kar je začel s tem, da je prišel semkaj. Zdaj razume ta nemir, ki je navdal Arsulo in njega in senco, ki je padla na sicer kakor voda čisto Arsulo. To bo prešlo. Prav gotovo. Razumel je. To bo prešlo tisti dan, ko bo v poslednji aubignanski hiši ležal na mizi hlebec kruha, vroč in težak, hlebec kruha, katerega bodo ugneti trije: on, Arsula in zemlja.

In ko se je Alfonzina obrnila, da bi odnesla kruh, je Panturle nenadoma zavpil:

"Alfonzina!"

Zdaj, ko se je vrnila s kruhom, ga je malo sram.

"Veš?" reče. "Rad bi te nekaj prosil. Plačati ne morem, toda se ti bom že oddolžil: daj mi kos tega kruha. Toda to ne bo zame," dostavi, ko vidi, da mu Alfonzina že reže in ko sliši Amoureux glas: "Prinesi še kako slivo."

"To ni zame. Takoj ti bom razložil, saj se bo tako ali tako razneslo: imam ženo tam gori, in to jo bo razveselilo."

"Potem pa vzemi cel hlebec," pravi Alfonzina.

Panturle kar v duši zaboli, ko vidi, da mu daje cel hlebec, in oči mu začno trepetati, kakor bi žvečil lovorjev list.

"Se ti bom že oddolžil."

"No že, če nas boš hotel užaliti."

Panturle so povabili, naj sede za mizo in je ob njihovi "četrti uri", pa je odbil:

"Stopili moram se k Jasminu."

Prosil pa ju je še, da bi mu dala dvajset kil pšenice takoj, da bi jo odnesel s seboj in jo mogel že nocoj pokazati Arsuli ter ji dokazati, da je stvar že v teku.

Potem je nadaljeval svojo pot, s hlebcom pod pazduho in z vrečo na rami.

Dolga Bellina stoji sredi ograjenega dvorišča in šteje race. Suha je kakor cipresa in skoraj prav tako velika, samo da ima na sebi svito nebesno modre barve.

Tukaj ni več isti svet. Kmetija leži v nižini; povsod meži voda iz tal. Tu je lep travnik z vrbam; tam je sadovnjak; pa velika breza, kateri se listje spremeni v peno, kadar ga zaziblje veter; pa vodnjak; in vse posestvo obdaja krepka ograja. Drevesa in trava se kar napenajo od obilne vode.

Panturle se približa ograji.

"Hoj, Bellina!"

Bellina se obrne k njemu in mu pokaže svoj dolgi, konjski obraz.

"Ali si me spoznala?"

"Kajpak."

Belina se ne premakne in ne pokaže proti kljuki in vratih. Le vse svoje race vzame v okrilje svojih oči; človek to hitro razume, seveda.

Panturle pravi:

"Rad bi govoril z očetom Gaubertom."

"Tam notri je."

Bellina pokaže na hišo in ne reče niti besedice več. Dvigne velikega polja in pokliče raco, ki je pravkar hotela zajadrati proti travniku.

Prav. Panturle še malo počaka, potem jo pa mahne proti hiši.

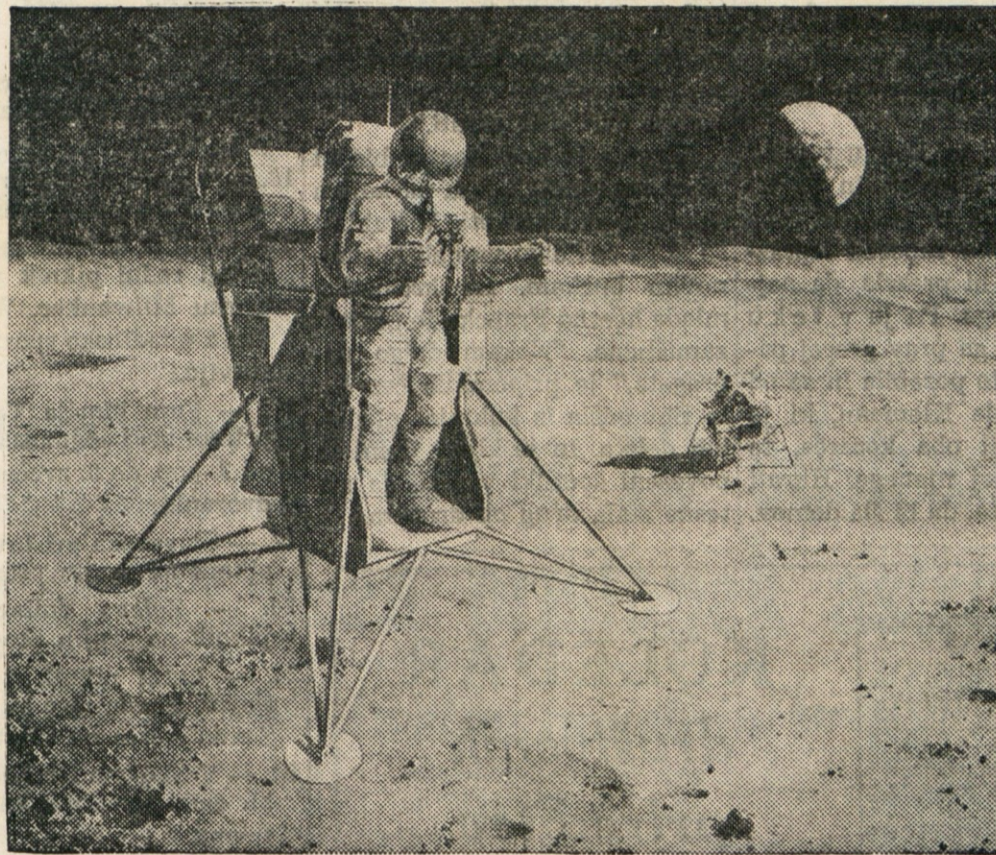
Oče Gaubert sedi pri peči. Sedi v naslonjaču, obe roki opira na palico in glavo naslanja na roke.

Ko zapazi Panturle, vzklikne: "Oh!" Potem poskusi dvigniti glavo in to mu komaj uspe.

Panturle se smeje in mu ponuja roko.

"Oh, oče Gaubert, kako dolgo je že tega! Pa kako vam je sicer ob toplem? No, tu ste si pa naši dober kot!"

(Dalje prihodnjič)

ZA POTOVANJE PO LUNI — Nekdo z bujno domišljijo in s strokovnim znanjem si je zamislil posebno vozilo za potovanje na Luni in ga kar z obiskovalcema Lune postavil na njeno površino. Prva bosta stopila na Luno, če pojde vse po sreči, 20. julija letos astronauta Neil A. Armstrong in Edwin E. Aldrin.

OČETJE "VESOLJSKE MORNARICE"

(Nadaljevanje z 2. strani)

zamisel ter ji nadel sprejemljivo znanstveno obliko. Dvajset let po odkritju prvega raketnega goriva, l. 1903, je izšel v "Znanstveni reviji" njegov prvi članek pod naslovom: "Raziskovanje vesolja z raketami". Vendar dlje od teorije ni šel nikoli. "Nikdar nisem mogel shajati brez računov," je zapisal: "Račun je vodil moje misel in moje domišljijo." Leta 1903 je opisal prvo raketo, ki naj bi jo poganjala zmes tekočega kisika in vodika, tedaj najodobnejše znano gorivo.

"V ozkem delu cevi se gorivo premešata in ustvarita goste ter vroče pline. Na drugem, razširjenem koncu, uhajajo ohlajeni plini iz cevi z relativno zelo veliko hitrostjo..."

Ruski učitelj je tudi oče druge nič manj pomembne iznajdbe, večstopenjske rakete, ki jo je imenoval "Vlak-raketa". Cjolkovski je bil tako prvi, ki je spoznal, da samo več stopenj lahko omogoči vesoljski ladji tolikšno hitrost, da bi lahko ubežala moči zemeljske privlačnosti. Njegov "vlak raket za potnike leta 2017" je bil sestavljen iz dvajset manjših raket z lastnim motorjem in zalogo goriva, dolg je bil sto metrov, v prerezu pa je meril tri metre in pol.

Njegov sloves je nenehno raste. Leta 1919 so ga sprejeli v Sovjetsko akademijo, sovjetska vlada pa mu je dodelila veliko podporo. Pisal je brez odihla. Med leti 1925 in 1932 je napisal nič manj kot šestdeset knjig o vesoljskih poletih, o astronomiji, mehaniki, fiziki in — filozofiji. Umrl je v Kalugi leta 1935.

Goddard — "Samotni volk"

Prvi med očeti "vesoljske mornarice", ki je povezal teorijo in prakso, se je rodil leta 1882 v Worcesteru v ameriški zvezni državi Massachusetts. Še kot srednješolec je poslal v neki znanstveni časopis članek o vesoljskih poletih, vendar mu ga niso objavili. V svojem drugem priobčenem članku je tako kot že pred njim Cjolkovski razložil princip večstopenjske rakete.

V tem je študiral kar naprej, dosegel doktorat in postal na univerzi Clark v Worcesteru profesor fizike. Že leta 1909 se je posvetil izstrelkom s tekočim gorivom in prišel do zaključka — za Cjolkowskim — da sta idealna zmes tekoči kisik in vodik.

Tudi Goddard je skrbno zapisoval vse svoje zamisli v dnevniki. Patentiral je celo vrsto iznajdb, ki so temelj za graditev sodobnih raket. Tik pred prvo svetovno vojno je bil Goddard dodobra zaposlen s preskušanjem raket na smodnik, s katerimi je v okolici Worcestera dosegal višine do 150 metrov. Med prvo svetovno vojno je v Kaliforniji preskušal vojaške rakete

ter iznašel prototip "bazuke" iz druge svetovne vojne.

Takole je zapisal v svoji prvi knjigi: "Edini praktični način bi bil, da bi poslali manjšo količino svetlečega smodnika na temno stran Lune v času prvega krajca. Ob dotiku bi se smodnik prižgal in svetlobo bi lahko zapazili z Zemlje z močnejšim teleskopom. Kajpada znanstvenega pomena to nima, lahko pa privede do nadaljnjih raziskovanj..." Casopisi so senzacijo takoj pograbili in Goddarda proglasili za "mesečnega človeka".

Najpomembnejši trenutek v Goddardovem življenju je 23. november 1925, ko ga je obiskal pokrovnik Charles Lindbergh, njegov največji občudovalec. Lindbergh mu je omogočil podporo 50.000 dolarjev ameriškega sklada Guggenheim in s tem denarjem je v Novi Mehiki — Massachusettsu — mu je bil preničen — od leta 1930 dalje skupaj z ženo ter štirimi pomočniki, preskušal celo vrsto zmeraj bolj popolnih in boljših raket. Leta 1937 je zapisal: "Moje sedanje rakete tehtajo 40 do 45 kilogramov in vsebujejo približno 25 kilogramov goriva, ki gori enakomerno 20 do 30 sekund."

Nato je potožil: "To je, kot si lahko zamislite, od sile razburjenje življenje. Neveščno je samo to, da vam tudi znanstvenik, nepoučen v teh rečeh, ne bo priznal, da ste karkoli napravili, dokler ne dosežete velikih in spektakularnih višin... Vendar pa je potrebno še veliko predhodnih raziskav, ogromno praktičnega dela..."

Umrl je skoraj v pozabi leta 1945. Leta 1960 je ameriška vlada odkupila od njegove vdove za milijon dolarjev vse pravice, da sme uporabiti več kot 200 patentov, ki jih je iznašel med svojim življenjem.

Oberth — "Oče V-1 in V-2"

Učenjak, ki je s svojimi knjigami vzbudil številne navdušene Nemce, da so pričeli graditi rakete, reaktivna letala, avtomobile na raketni pogon in ki je tako botroval izgradnji zloglasnih V-1 in V-2, ki so med drugo svetovno vojno toliko po južno-angleških mestih, se je rodil v transilvanskem mestu Hermanstadtu (zdaj romunski Sibiu) leta 1894.

Tudi Oberth je v mladih letih požiral Verna. V svoji avtobiografiji je zapisal: "Enajst let mi bilo, ko mi je mati podarila slovite knjige Julesa Verna, ki sem jih prebral najmanj petkrat ali šestkrat, tako da sem jih že znal napamet." Tedaj je že tudi spoznal, da Vernova izstrelitev ljudi na Luno s topom ni izvedljiva, "ker bi potnike neusmiljeno zmečkalo zaradi ogromne hitrosti." Prišel je razmišljati kako bi drugače dosegli Zemljin satelit.

Med prvo svetovno vojno se je Oberth posvetil vojaškim raketam. Leta 1917 je predlagal nem-

škemu vojnemu ministrstvu, da bo zgradil izstrelke, s katerim bi bilo moč bombardirati na daljše razdalje, poganjalo pa bi ga tekoče gorivo. Po vojni, leta 1922, je svoj načrt ponovil in obenem predlagal, da bi takšno raketo lahko uporabili tudi za vesoljske polete. Že dve leti prej pa je izdal slovito knjigo "Raketa v medplanetarnem prostoru", drobno knjižico 92 strani, v kateri je popisal vse faze potovanja z raketo, vključno vpliv pospešene hitrosti na človekov organizem.

Vse svoje življenje ga je preganjala bojazen, da ga bodo obsodili, češ da je idejo ukradel Goddardu. Še leta 1959 je odločno zapisal: "Svoje raziskave sem opravljal popolnoma neodvisno od Goddardovih odkritij..." Oberth je že predvidel, da bi lahko vgradili v raketo koristen tovor, s katerim bi letela okoli Zemlje. Obenem je proučeval celo vrsto najbolj ustreznih zmesi za gorivo. Podrobno je opisal zgradbo rakete, svoje "model B", ki naj bi bila po njegovem mnenju primerna za raziskovanje zgornjih plasti ozračja.

Prvo izdajo knjige so takoj razgrabili in leta 1929 je izšla na 423 strani razširjena nova izdaja, v kateri je izpopolnil svoje zamisli. Potem, že postal tehnični sodelavec tvrdke UFA in skupaj s slavnim režiserjem Fritzom posnel film "Žena na mesecu", ki je v svetu močno odjeknil. Vendar je bil Oberth v prvi vrsti zgolj teoretik in ker ni mogel pokazati praktičnih sadov svojih raziskovanj, je izgubil položaj v družbi UFA. Vrnil se je v svoj rojstni kraj, kjer je počeval kot profesor.

Po vojni je nekaj let delal v Združenih državah, skupaj s svojim nekdanjim učencem in pomočnikom, von Braunom, pri gradnji vojaških izstrelkov za ameriško vojsko. Potem se je vrnil v Nemčijo, kjer še dandanašnji osamljen živi in piše knjige o vesoljnih poletih...

Esnault-Pelterie — "Progandist vesolja"

Četrti med očeti "vesoljske mornarice", ki ni toliko zaslužen za vesoljske raziskave in gradnjo raket, ampak bolj za podporo tovrstnih prizadevanj, se je rodil v Parizu leta 1881. Kot inženir je kmalu zaslovel na letalskem področju ter patentiral celo vrsto zelo važnih iznajdb. Še leta 1907 se je dokončno posvetil vesoljski znanosti. Kot slavna osebnost svojega časa, član francoske akademije, je z vsemi sili podpiral zamisel o vesoljskih poletih z raketami.

Svojo javno kampanjo v podporo vesoljskim poletom je pričel leta 1907 v Petrogradu, kjer je imel konferenco pod naslovom "Razglabljanje o nenehni razbremenitvi motorja". Njegova zamisel je, da potem ko raketa do kraja potroši svoje gorivo, se naprej izgublja del svo-

je mase. Po prvi svetovni vojni je Esnault-Pelterie s kampanjo nadaljeval. Skupaj s svojim prijateljem, bankirjem Hirschem, je ustanovil sklad REP-Hirsch, ki je vsako leto podeljeval nagrade v višini 5.000 frankov za najboljše dosežke v vesoljskih raziskavah. Leta 1925 je nagrado dobil Oberth — in ker je Esnault-Pelterie menil, da je iznajdba res pomembna, so znesek celo podvojili.

Leta 1927 je imel drugo javno konferenco, ki so jo zatem izdali v knjižici pod naslovom: "Kako z raketami raziskovati zelo visoke plasti ozračja in kako potovati v vesolje". Še pomembnejša je leta 1930 izdana knjiga "Astronavtika", v kateri je zajel vse, kar so ta čas vedeli o vesoljskih poletih.

Čeprav je bil Esnault-Pelterie predvsem teoretik, se je zavzemal tudi za to, da bi uporabil rakete v vojaške namene. Leta 1928 je predlagal francoskemu poveljstvu izgradnjo bombarderskih raket, ki jih ne bi mogla zaдржati nobena obramba. Zapisal je, da bi takšni izstrelki nesli "preko sto kilometrov daleč na tisoče ton rušilnega tovara" — in to v posameznih valovih, kot so kasneje počenjali Nemci s svojimi V-1 in V-2. Francoska vojska je z njim tudi zares sklenila pogodbo in odlej je bil zaposlen zgolj z gradnjo vojaških izstrelkov. Umrl je pred leti in še je imel priliko, tako kot Oberth videti začetek prodiranja v vesolje, ki se sedaj bliža prvega človeka na Luni.

Plin pomoril 6.000 ovc

Zastopniki armade so v Domovnem odboru priznali, da je armada v državi Utah preskušala "živčne" pline.

WASHINGTON, D. C. — Z našo obrambo nekaj ni v redu. Ni dneva, da ne bi zvedeli za stvari, ki se ne bi smele dogajati. Pred par dnevi se je na primer vojni mornarici pripetila "nesreča", da se je podmornica, ki so jo spustili v morje, potopila. V Kongresu imenujejo ta dogodek pravilno "pravi škandal". Razburjenje se bo pa poleglo, krivca vojna mornarica ne bo povedala in ne priznala. Dobavitelj podmornice bo pa seveda skušal prevaliti stroške za popravila na federalni račun.

Včeraj je pa pristojni Domovni odbor, ki mu načeluje demokratski kongresnik Reuss, dogljal pri zasliševanju zastopnikov armade, da je v državi Utah v dolini Skull na terenu za preskušanje vojnega materiala poginilo "pomotoma" 6.000 ovc. Vse to se je zgodilo že pred 14 meseci. Ze takrat so se v okolici širile vesti, da je ovčja čreda postala plen "živčnih" plinov, ki jih preskušala armada. Zastopniki armade so to tajili, sedaj so pa to priznali in pojasnili z izjavo, da na dotičnem letalu niso bile v redu cevi, ki morajo razpršiti plin.

Značilna je pa bila tale malenkost pri zasliševanju: Pred začetkom zasliševanja je načelnik odbora ponovno opozoril vse, ki bodo zaslišani, da morajo v vsakem slučaju govoriti čisto resnico in nič drugega kot čisto resnico. Zasliševanje je pa tudi pokazalo, da je vojaška uprava vsaj pri preskušanju plinov precej zanikrna, kar bi utegnilo spraviti v nevarnost ne samo ovce, ampak tudi ljudi.

Tako peša vsak dan vera tudi v izjave voditeljev in zastopnikov naše narodne obrambe. Zastopniki armade niso namreč od sedaj hoteli vsega tega ne povedati ne priznati.

Toča škodljivejša

M I N N E A P O L I S, Minn. — Tornadi napravijo v naši deželi vsako leto dosti škode, toda uradni podatki povedo, da je škoda, ki jo napravi toča, vsaj nekajkrat večja.

Jezero Erie je mogoče rešiti pred staranjem

OTTAWA, Kan. — Posebna mednarodna komisija, ki je proučila položaj onesnažitve vode jezera Erie in stopnje njegovega "staranja", je prišla do zaključka, da je ta proces mogoče ustaviti in ga celo obrniti k obnovi in "pomlajevanju" jezera.

Pomočnik načelnika kanadskega dela komisije J. L. MacCallum je pred zunanje političnem podborom parlamenta razlagal položaj jezera Erie in trdil, da ta ni tako obupen, kot se javno trdi. Studij je začela komisija leta 1965 in bo predvidoma končan v letošnjem poletju.

Jezero Erie se stara, ker prinašajo odplakne vode, kanali in reke vanj preveč snovi, fosfate in drugo, na katerih alge bujno uspevajo. Alge uporabljajo zrak v jezerski vodi, ki ga potem ni dovolj za druge oblike življenja v jezeru. Kakor hitro bi bilo mogoče ustaviti tok tega v jezero, bi se to začelo samo "pomlajevati". Treba je le uzakoniti nove predpise o varovanju jezera in gledati, da bodo izvajani. To je vprašanje, ki zadeva tako Kanado kot Združene države.

Zenske dobijo dele

Gospodinj o iščejo
Gospodinj o k starejšemu o škemu iščejo v Euclidu, severno, blizu Lake Shore Blvd. Za pogovore kličite od 8. zj. do 5. pop. tel. 481-1049.

(107)

Iščemo kuharico
ali kuhinjsko pomočnico za čas od 1. popoldne do 3. zvečer. Smo jo pripravljeno izučiti.
SORN'S RESTAURANT
EN 1-5214

(x)

Female Help Wanted
Cleaning lady — two days a week, Monday, Friday preferred. East side. Call 382-5358.

(104)

Išče pomočnico
Starejši slovenski vdovec z domom v Unionville, Ohio, sprejme slovensko pomočnico za lažja hišna dela. Nič težkega čiščenja ali pranja. Kličite Unionville: 1-428-1570.

(106)

Moški dobijo delo

Moški dobe delo
Kaluparji
Pomoč v livarni.
Meech Foundry Inc.
4730 Warner Rd.

(104)

Moški dobe delo
Iščemo izkušene mizarje za pohištvo (Cabinet makers). Prosimo kličite:
791-5950

(103)

MALI OGLASI

Lastnik prodaja
3-družinsko hišo z velikim dvoriščem nasproti cerkve sv. Vida, na 6018 Glass Ave. Kličite 391-0073.

(111)

V najem
5-sobno stanovanje z garažo se odda v najem na 915 E. 67 St. zgoraj. Zglasite se osebno, spodaj.

(104)

Hiša naprodaj
5 in 5, zidana dvodružinska hiša, garaža za 3 kare, čisto znotraj in zunaj. Na E. 171 St., pri Lake Shore Blvd. \$32.000.

KINKOPF REALTY CO.
30825 Euclid Ave. 944-7900

(105)

Prijatelj's Pharmacy
IZDAJAMO TUDI ZDRAVILA ZA RAČUN POMOČI DRŽAVE OHIO ZA OSTARELE
AID FOR AGED PRESCRIPTIONS
St. Clair Ave. & 68th St. EN 1-4212

Stanovanje išče
Zaposlen rojak išče 3 ali 4-sobno stanovanje v st. clairski okolici. Pošten in zanesljiv. Kličite 391-0975.

JANEZ JALEN:

VOZARJI

"Kje si na dobila to brhko nastavo?" je kar z obrazom, ne z roko pokazal Marka na vrata, katera je zaprla za sabo Lenka. "Kakšno nastavo?" je bila nekako užaljena krčmarica Franca. "No, da," se je že opravičeval Markov oče, "Bog ne zadeni, da bi vaši hiši hotel kaj pocičati. Okrog šestdeset let vozarim mimo nje in sem se prav vselej ustavil pri vas, razen če se mi je z do zadnje sape upehanimi konji na pogrebe mudilo. Pa ne bi mogel niti senče vreči na vašo družino, ki pred mojimi očmi zori že v tretji rod. Lastno hčer bi ti zaupal, kakor še sama nisi povsem iz norčij. Hotel sem te le vprašati, kje si ovohala ta cvet, ki ga tudi tvoja Francka ne dosega, čeprav je brhka. No, kje —?"

"Uganite," se je zasmejala res še neugnana krčmarica Franca. "Kaj bi ugibal, ko vem, da ne bom zadel."

"Bom povedala, pa ne vem, če vam bo prav." "No, reci že," je postal Marka nestopen.

"Vaš Klemen me je skoraj prosil, naj jo pomagam rešiti iz ljubinske, od ilovice amazene revščine, od katere jih samo nekaj bogati. Se lahi in Nemci so pristavili svoje piskrce. In ni mi žal."

"Klemen?" se je začudil in stegnil svoj starinski zgubani vrat proti polnoprski Franci stari Marka. In kakor bi se ne mogel dovolj načuditi, je ponovil: "Klemen? Desetnik?"

"Nič ne strmite! Tako je. Deklič je pošten do dna. In — no —. Tudi jaz —," beseda se ji je zataknila in je malo premolknila, "tudi jaz si ne želim nikogar bolj za zeta, kakor vašega Klemen, ko vidim, da bi ga moja Francka z obema rokama objela. Ce je pa Klemenu Lenka bolj všeč — no, da — za enkrat je pač tako."

In sta oba sklonila glavo in obmolknila.

"Ali sta zaspala, ali sta se skregala, ko zmolčita, kakor bi bila jezike pogoltnila," je veselo vstopila Francka, ki je že nekaj časa na ušesa vlekla pred vrati in bila prepričana, da ji Klemen ne odide. Se nikoli ni bilo slišati, da bi točajka zmogla proti domači hčeri, ki se je drži prizanana gostilna in še pošta in priprega za na vrh Brosca. Posebno še, če ne zaostaja v brhkoti kaj prida za revno točajko.

"Kaj naj vino malo pogrejem?" je v isti sapi vprašala brhka Francka.

"Ne, ni treba," je raztreseno odgovoril Marka in obenem prisluhnil in ugotovil:

"Jezdec." "Na naš dvor je zavil in obstal. Posvetiti mu bo treba."

"Nič ne hodi," je zavrnila mama Francko. "To je Lenkin popravek in jo slišim, da že gre." Pa Francka ni strpela. Stopila je k oknu, skušala z očmi prebosti temo, prisluhnila in ujela.

"Ali so naš sta pri vas?" "So."

"Se mi je zdelo." "Oče, vaš Klemen je."

"Se mi je zdelo," je kakor odmev ponovil do zadnje črke desetnikove besede prevžitkar Marka iz Krnic.

Klemen je medtem poskočil iz sedla, pa ne na osvetljeno stran konja, tako da Francka kljub leščerbi ni mogla nič videti. Tudi slišala nič ni. Sta Klemen in Lenka prav precej časa molčala.

"Ne bom nič razsedal, samo konja postavim v konjak. Saj morava z atom čimprej domov."

Obrnil je Sarca, odprl kar z nogo vrata, kakor bi bil domač, in prepeljal konja čez prag, še preden je Lenka utegnila posvetili. In ko je hotela biti uslužna, je Klemen skoraj zakričal: "Stoj! Ne hodi konju preblizu, ponoči rad brence."

"Lej, kako je skrben za Lenko," si je mislila Francka. Kar nemirna je pa postala, ko točajke in Klemen precej dolgo ni bilo iz konjaka. Sicer ju ni ničesar dolžila, je oba predobro poznala, samo — namesto Lenke si je želela biti sama s Klemenom v konjaku.

"No, lepa reč," se je široko prismejal v kuhinjo Klemen. "Kaj ste začeli vi fantovati? Kar dobro ste zastavili. Brhka Franca, pa žababirt na vrh. Me celo mika, da bi vam malo začel štrečno mešati."

"Ne vem, če te bo kdaj srečala pamet," je zmajal z glavo Marka.

"Ata, tako vam povem. Ce se ne srečava prav v ozki sofski, se ji bom ognil."

"Kaj hočeš! Saj ni slab. Ampak norčije rad zganja. Se zanj kozarec."

In kakor bi bili obe že čakali, sta obe hkrati, Francka in Lenka, postavili na mizo vsaka svoj skrbno umiti, na suho obrisani kozarec. Sedaj je bil pa Klemen v zadregi. Od katere naj ga vzame, da se ne zameri? Medtem ko je slekel debele vozarske volnate rokavice in jih vrgel na klop, se je pa spreumel. Razšročil je roke, kakor bi hotel vse hkrati okrog sebe objeti, in se prekanjeno izvil iz zadrege: "Vidite, ata, kako me imajo dekleta rade. Kar iz dveh kozarcev naj pijem. Zato pa — na mizo ga nosi," je pomolil prazno steklenico Lenki, "če nisi samo brhka, ampak tudi ustrežljiva to-

čajka. Kajne, ata? Toliko pa že zmoreva, da bova malo zanj dala."

"Jezik imaš pa od samega ta spodnjega."

"Kakor me je Bog ustvaril," je odgovoril Klemen in je bil take volje, da si je nalil oba kozarca in oba zapored izpraznil. Francka ni prezrla, da najprej Lenkinega. Pa je v teku večera, ki so ga prav precej potegnili, tudi to pozabila in se od srca zasmejala Klemenu, ki je spet izpraznil oba kozarca, to pot pa najprej njenega. Hkrati je pozval očeta, da bi šla domov.

"Ata, mi ta stari gremo domov. Fantje pa le še malo ostanite, saj so jutri trije kralji in se boste lahko odpočili, ko ne bo treba ves dan trdo garati."

Klemen je vzel koc in bič in odšel naprejat. Lenka pa koj za njim, da mu posveti. V kuhinji so se pa še dolgo smejali Klemenovim burkam. Le krčmarice mlada hčerka Francka je postala zamišljena. "Nekam dolgo napregata," je pripomnila čez čas in tiho odšla iz kuhinje gledat, kaj delata. In je kljub temi in povešeni svetilki videla, da sta tesno stala drug ob drugem.

MAJ						
So	Mo	To	We	Th	Fr	Sa
					1	2
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

KOLENDAR društvenih prireditev

MAJ

30. — Pevski zbor Korotan pada koncert ob osmih zvečer na prireditvi Društva Baraga v cerkveni dvorani na 5607 Massachusetts Ave., Washington-Bethesda, Md.

30. — S.K.D. Triglav v Milwaukee, Wis., priredi spominsko proslavo v Triglav parku s sv. mašo ob 11. dopoldne.

JUNIJ

1. — Društvo sv. Jožefa št. 169 KSKJ priredi piknik na svojih prostorih na White Rd.

1. — Društvo SPB Cleveland: Proslava Slov. Spominskega dneva s sv. mašo za padle žrtve komunistične revolucije in žrtve druge svetovne vojske pri Lurški Mariji na Providence Heights, Chardon Road.

8. — Društvo SPB TABOR se bo spominjalo padlih domobrancev, četnikov in drugih žrtev komunistične revolucije v Sloveniji s sv. mašo pri kapelici na Orlovem vrhu na Slovenski pristavi.

15. — V SDD na Recher Avenue balinarska tekma Začetek ob enih popoldne.

15. — Otvoritev Slovenske pristave.

15. — Otvoritev Zelene doline.

15. — S.K.D. Triglav v Milwaukee, Wis. priredi piknik v Triglav parku na HW 30-Town of Norway.

22. — Piknik H. Lobetovega spominskega sklada združen z odprtjem nove dvorane na Slovenski pristavi.

29. — Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi svoj vsakoletni piknik na Slovenski pristavi.

JULIJ

4. — Zelena dolina priredi piknik na svojih prostorih.

9. — Klub slov. upokoencev v Euclidu priredi piknik na farmi SNPJ.

6. — Štajerski klub priredi piknik na Slovenski pristavi.

13. — Slovenska pristava priredi piknik.

20. — Slovenski športni klub priredi piknik na Slovenski pristavi.

27. — Slovenska šola pri Mariji Vnebovzeti priredi piknik na Slovenski pristavi.

27. — Piknik v Zelenu dolini.

AVGUST

3. — Ohio KSKJ piknik v parku sv. Jožefa na White Rd.

3. — Korotan priredi piknik na Slovenski pristavi. Igrajo "Veseli Slovenci".

10. — DSPB Tabor priredi svoj prvi poletni piknik na Slovenski pristavi.

10. — Zelena dolina priredi piknik na svojih prostorih.

17. — S.K.D. Triglav priredi svoj drugi redni piknik v Triglav parku Milwaukee, Wis. združen z mladinsko sportno prireditvijo.

17. — Fara Marije Vnebovzete priredi svoj žegnanski festival od 3. pop. do 9. zvečer v šolski dvorani.

17. — Slovenska pristava priredi piknik na svojih prostorih.

24. — Zelena dolina priredi piknik na svojih prostorih.

24. — Letni piknik društva Najsv. Imena fare sv. Vida na Saxon Acres na White Road.

24. — V SDD na Recher Avenue ob enih popoldne balinarska tekma.

23.-24. — Slovenski Dom na Holmes Ave. praznuje 50-letnico obstoja.

SEPTEMBER

14. — Zelena dolina priredi trgatve.

21. — Vinska trgatve na Slovenski pristavi.

28. — Oltarno društvo pri Sv. Vidu vabi na kosilo v farno dvorano sv. Vida od opoldne do treh popoldne.

OKTOBER

4. — Društvo SPB Tabor priredi jesenski družabni večer v Slov. domu na Holmes Ave. Igrali bodo "Veseli Slovenci".

5. — Ohijska federacija KSKJ društev proslavi 75-letnico KSKJ s sv. mašo v cerkvi sv. Vida ob 11.45, nato z banketo.

ŽENINI IN NEVESTE!

NASA SLOVENSKA UNIJSKA TISKARNA
VAM TISKA
KRASNA POROČNA VABILA
PO JAKO ZMERNI CENI

PRIDITE K NAM IN SI IZBERITE
VZOREC PAPIRJA IN ČRK

Ameriška Domovina

6117 St. Clair Avenue

HEnderson 1-0623

tom v farni dvorani.

5. — Zelena dolina priredi kostonjevo nedeljo.

11. — Društvo SPB Cleveland priredi svoj družabni večer v farni dvorani pri Sv. Vidu.

19. — Občni zbor Slovenske pristave.

25. — Oltarno društvo fare Marije Vnebovzete priredi "card party" v šolski dvorani. Pričetek ob sedmih zvečer.

29. — Praznovanje slovenske zastave in narodnega praznika ba St. Clairu.

NOVEMBER

2. — Klub Ljubljana priredi večerjo in ples v SDD na Recher Avenue. Začetek ob petih popoldne.

2. — Glasbena Matica pada svoj jesenski koncert v Slov. nar. domu na St. Clair Ave.

8. — Štajerski klub priredi martinovanje v dvorani pri Sv. Vidu.

15. — Klub upokoencev v Newburghu priredi letni banket v Slovenskem narodnem domu na E. 80 St. ob 5. uri pop. Igra Zabak orkester.

15. — Belokranjski klub priredi martinovanje v SND na St. Clair Avenue.

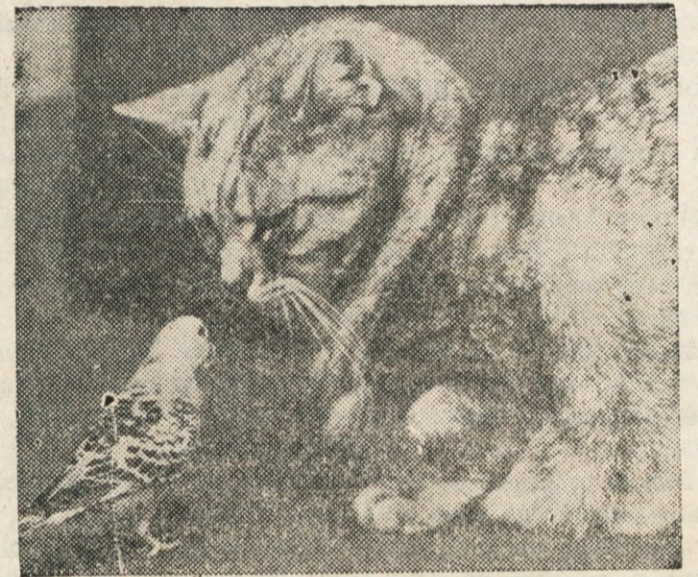
16. — Pevski zbor Jadran pada v SDD na Waterloo Rd. svoj jesenski koncert.

16. — Slovenska šola priredi komemoracijo ob 10. obletnici smrti blagopojnega škofa dr. Gregorija Rožmana ob 3.30 popoldne v avditoriju Sv. Vida.

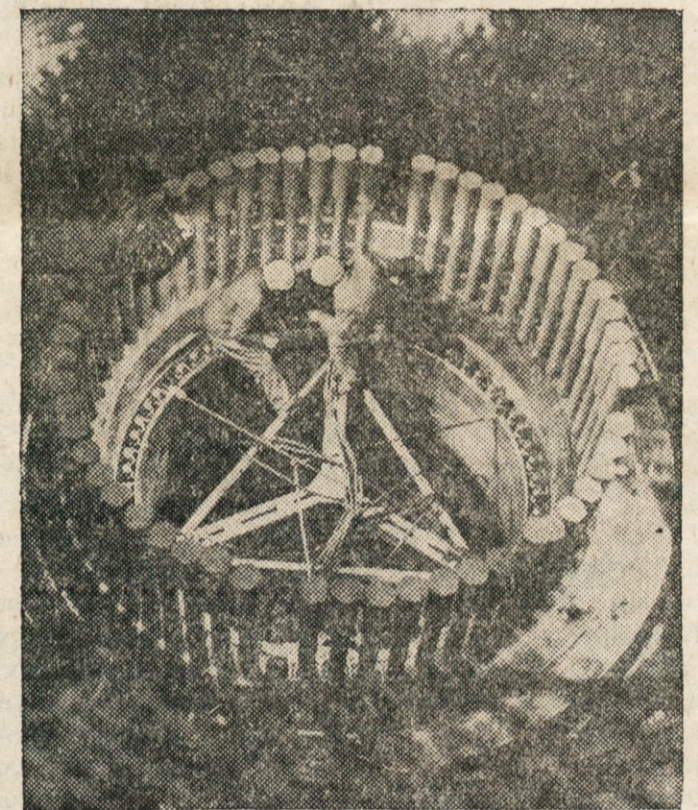
23. — Fara Marije Vnebovzete priredi Zahvalni festival v šolski dvorani. Od 3 pop. do 9. zvečer.

DECEMBER

7. — Moški pevski zbor Slovan pada svoj jesenski koncert v SDD na Recher Ave. Začetek ob štirih popoldne.

NI JO STRAH — Mačka ni posebna prijateljica ptic. Če ji katera pride preblizu, prav lahko izgine v njenem želodcu. Ni pravila brez izjeme. Tako izjemo kaže gornja slika. Mačka in papiga živita v miru in prijateljstvu pri isti družini na Dunaju v Avstriji.

RUSI GRADE ATOMSKO ELEKTRARNO — Slika kaže delavca v Novovoronežu na Ruskem pri gradnji atomske elektrarne, ki bo dajala 365,000 kilowatov energije.

V BLAG SPOMIN

33. OBLETNICE
SMRTI NAŠE LJUBLJENE IN
NIKAR POZABljENE HČERKE
IN SESTRICE

Alice Pinculič

ki je za vedno zatisnila svoje mlade oči 26. maja 1936 v starosti 7 let.

Mirno spavaj pod gomilo, dobra naša hčerkica, naša srca krvavijo, ker Te krije zemljica.

Prosi za nas, da združiti enkrat bomo se prav vsi, skupno bomo spet veseli, gori tam nad zvezdami.

Zalujoci ostali:

ANA in MIKE, starši
SESTRA in BRAT
Cleveland, O, 26. maja 1969.

CHICAGO, ILL.

MALE HELP

JANITORS WANTED

Must be union or willing to join. Work and live in beautiful Elmhurst. \$582 per month plus apartment. Mr. Mason 832-7600 (105)

REAL ESTATE FOR SALE

INCOME PROP. — By Owner 1600 block West Huron. 2-4's — 2 bed rm. each unit. 1½ car gar. — Conveniently loc. to everything. Encl. porches and screens and storm windows. By appt. 421-2673 (103)

ST. FRANCIS—ST. CYRIL parishes Brk. and Cedar Shingle, 3 bedrm. home, tile bath, full bsmt. 2 car gar. Walking dist. to all schools, transp. Shops. Owner 894-8174. (103)

CHICAGO, ILL.

HOUSEHOLD HELP

HOUSEKEEPER

Movie executive and wife reside near North. Travel frequently. Require reliable housekeeper to live in. Light cooking, love dogs. Recent references.

Call RA 6-5300 Ext 33 (104)

BABY SITTER

5 Day Week
Mon-Fri. 2:30 — Midnite.
4 Children. Stay or go.
Call Days 521-2871 (104)

GOVERNESS

Needed for 10 year old girl. Live in. Lite hsekpg. Call 346-0252 during week. Weekends: SU 7-3987. (Mr. Wolff) (104)

STARO SE MORA UMİKATI — V Hong Kongu, britanski posesti ob obali Kitajske, je le malo zemlje, zato se morajo stare, stisnjene hiše in hišice umikati novim stolpnim. Kjer se ni mogoče širiti vodoravno, tišči človek v višino!